

Dönem : 21

Yasama Yılı : 1

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 17)

Terörle Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/436)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/196-342/2695

22.6.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığımıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

1/788 Terörle Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-159/3341

17.6.1998

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 29.5.1998 tarihinde kararlaştırılan "Terörle Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz

Başbakan

GENEL GEREKÇE

12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile (28.2.1995 tarihli ve 4082 sayılı Kanun ile değişiklik yapılmadan önce); malûl olanlar ile ölenlerin dul kalan eşleri ve reşit olmayan çocuklarının yurtiçinde Devlet Demiryollarında, Denizyolları Şehir Hatlarında ve Belediye toplu taşıt araçlarında ücretsiz seyahat etmelerine imkân sağlanmıştır.

Ancak, yukarıda konu edilen 4082 sayılı Kanun ile, anılan bent hükmü değiştirilmiş, bu kez, malûl olanlar, ölenlerin dul kalan eşleri ve reşit olmayan çocukları yanında dul ve yetim bırakılmayan ölenlerin anne ve babalarının da anılan vasıtalarından ücretsiz seyahat etmeleri sağlanmıştır.

Yapılan bu son düzenlemede, terörle mücadele sırasında şehit olan erbaş ve erlerin dul ve yetimleri ile anne ve babalarının yurtiçinde Devlet Demiryollarında, Denizyolları Şehir Hatlarında ve Belediye toplu taşıt araçlarında ücretsiz seyahat etmelerine imkân veren açık bir hükmün yer alma-

dığı görülmüştür. 4082 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi gereğince, T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğünce, şehit olan er ve erbaşların dul ve yetimlerine verilmiş olan ücretsiz seyahat kartlarının, bu kez 4082 sayılı Kanunla getirilen yeni düzenleme üzerine Emekli Sandığına geri alınması girişiminde bulunulduğu gibi, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren de bu kişilere yeni ücretsiz seyahat kartları verilmediği, bu konuda anılan hak sahiplerinin mağduriyetlerine ve yakınmalarına neden olduğu bilinmektedir.

Ayrıca, 4082 sayılı Kanunla 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasına eklenen (h) bendi ile; terörle mücadelede görev ifa ederken yaralanarak veya sakatlanarak haklarında 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun hükümleri uygulanmış olan erbaş ve erlerin, anılan maddenin (e), (f), (g) bentlerinden aynen yararlanacaklarına dair hüküm getirilmiş ise de, bu düzenleme içinde, bu erbaş ve erler ile ölen erbaş ve erlerin dul kalan eşleri ve reşit olmayan çocuklarının keza anne ve babalarının 21 inci maddenin birinci fıkrasının (d) bendindeki ücretsiz seyahat ile ilgili haklardan aynen yararlanmaları konusunda herhangi bir hükme de yer verilmediği anlaşılmıştır.

Diğer taraftan; gündümüzde, bazı belediyeler tarafından icra edilen toplu taşıma işlerinin, bu belediyelerce özel firmalar aracılığıyla yaptırıldığı bilinmektedir. Bu uygulama nedeniyle, Belediye toplu taşıma araçlarında yasa gereği ücretsiz seyahat etme hakkına sahip olan şehit dul ve yetimleri ile malûllerden, sözkonusu özel firmalara ait toplu taşıma araçlarından faydalanamadıkları ve mağdur oldukları hususunda zaman zaman şikâyetler vaki olmaktadır.

Tasarı ile; diğer şehitlerimiz yanında, vatanları uğruna hiç çekinmeden canlarını feda eden erbaş ve erlerimizin dul kalan eşleri ile reşit olmayan çocukları ve anne ve babalarının da yurtiçinde Devlet Demiryollarında, Denizyolları Şehir Hatlarında ve Belediye toplu taşıma araçları ile Belediye tarafından özel firmalar aracılığıyla yaptırılan toplu taşıma işinde kullanılan araçlarda ücretsiz seyahat etmelerine imkân sağlayacak bir düzenleme getirilirken, bir nebze olsun aziz şehitlerimizin dul ve yetimleri ile anne ve babalarının sıkıntılarının giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Madde ile; terörle mücadele sırasında yaralanarak ve sakatlanarak haklarında 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanan erbaş ve erler ile ölen erbaş ve erlerin dul kalan eşleri ve reşit olmayan çocukları ile anne ve babalarının, yurtiçinde Devlet Demiryollarında, Denizyolları Şehir Hatlarında ve Belediye toplu taşıma araçları ile Belediye tarafından özel firmalar aracılığıyla yaptırılan toplu taşıma işinde kullanılan araçlarda ücretsiz seyahat edebilmelerine imkân sağlayacak bir düzenleme getirilmektedir.

Madde 2. — Yürürlük maddesidir.

Madde 3. — Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

7.7.1999

Esas No. : 1/436

Karar No. : 23

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanarak 22.6.1999 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 29.6.1999 tarihinde Komisyonumuza havale edilen "Terörle Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 6.7.1999 tarihinde yaptığı 16 ncı Birleşiminde, Hükümeti temsilen Millî Savunma Bakanı Sabahattin Çakmakoglu ile Millî Savunma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü temsilcilerinin de katılımlarıyla incele-nip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi; Anayasamız, sosyal devlet ilkesinden hareketle "Sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler" başlıklı 61 inci maddesinde; Devletin, harp ve vazife şehitleri-nin dul ve yetimleriyle, malûl ve gazileri koruyarak, toplumda kendilerine yaraşır bir hayat seviye-si sağlamasını hükme bağlamıştır. Bu çerçevede, Terörle Mücadele Kanunu, Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer kanunlar ile malûl, gazi ve şehit; dul ve yetimlerini ko-ruyucu düzenlemeler getirilmiştir.

Bu bağlamda, 12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesi-nin birinci fıkrasının (d) bendi ile; malûl olanlar ile ölenlerin dul kalan eşleri ve reşit olmayan ço-cuklarının yurt içinde Devlet Demiryollarında, Denizyolları Şehir Hatlarında ve Belediye toplu ta-şım araçlarında ücretsiz seyahat etmelerine imkân sağlanmıştır. 28.2.1995 tarihli ve 4082 sayılı Ka-nun ile söz konusu maddede değişiklik yapılarak, dul ve yetim bırakmadan ölenlerin anne ve baba-larının da bu imkânlardan yararlanmaları hükme bağlanmıştır. Ancak, 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin (d) bendi uyarınca şehit erbaş ve erlerin dul ve yetimlerine verilmiş olan seyahat kart-ları, 4082 sayılı Kanunla getirilen yeni düzenlemede açıklık bulunmaması nedeniyle T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğünce geri alınmış ve yenileri verilmemiş, bu durum ise hak sahiplerinin mağduriyetlerine ve yakınlıklarına neden olmuştur. Ayrıca, anılan Kanunla 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesine eklenen (h) bendi ile terörle mücadelede görev ifa ederken yaralanarak veya sakat-lanarak haklarında 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanmış olan erbaş ve erlerin söz konusu maddenin (e), (f) ve (g) bentlerinden yararlanacakla-rına dair hüküm getirilmiş olmasına rağmen ücretsiz seyahat ile ilgili haklardan yararlanmaları ko-nusunda herhangi bir hükme yer verilmemiştir.

Tasarı ile;

- 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin (d) bendinde sayılan kişi ve vasıtaların kapsamı ge-nişletilerek bent kapsamına;

- Görevlerini yapmalarından dolayı terör eylemlerine muhatap olarak ölenlerin, dul ve yetim bırakmamış olma şartı aranmaksızın anne ve babalarının,

- Belediyelerin toplu taşıma işini özel firmalar aracılığı ile yaptırdığı yerlerde, söz konusu özel firmalara ait toplu taşıma araçlarının, dahil edilmesi,

- Terörle mücadele sırasında yaralanarak ve sakatlanarak haklarında Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanan erbaş ve erler ile ölen erbaş ve erlerin dul kalan

eşleri ve reşit olmayan çocukları ile anne ve babalarının da 3713 sayılı Kanunun 21. inci maddesinin (d) bendinden yararlanması,

Öngörülmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının geneli üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Sosyal devlet anlayışının bir sonucu olarak, şehitlerimizin yakınlarına hak ettikleri malî ve sosyal desteğin sağlanması amacıyla yapılacak yasal düzenlemelerin olumlu karşılandığı,

- Terörden zarar gören diğer vatandaşların da bu kapsamda değerlendirilmesi suretiyle, uygulamada, bütünlük ve eşitliğin sağlanabileceği,

-- Özü itibarıyla sahip çıkılması gereken bir düzenleme olmakla birlikte, bu amaçla yapılması gereken harcamanın karşılığının Devlet bütçesinde gösterilmesi gerektiği,

-- Özel şahıslara ait toplu taşıma araçlarından ücretsiz yararlanma konusunda uygulamada çeşitli zorlukların ortaya çıkabileceği,

- Konunun bütçe ilkeleri içinde dikkatlenmesinin gerektiği, ücretsiz taşımanın olmayacağı, taşıma bedelinin imtiyazı sağlayanca, yani Devlet tarafından genel bütçeden karşılanmasının daha uygun olacağı,

- Tasarının geç kalmış bir düzenleme olduğu, belediye otobüsleri, denizyolları, demiryollarının yanısıra Türk Hava Yollarından da belli bir indirimle yararlanabilme imkânı getirilmesi gerektiği,

Şeklinde görüş ve eleştiriler dile getirilmiştir.

Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda ise;

- Terörle mücadele sırasında yaralanan ve sakatlanan erbaş ve erler ile ölen erbaş ve erlerimizin dul kalan eşleri ve reşit olmayan çocukları ile anne ve babalarının, yurtiçinde Devlet Demiryollarında, Denizyolları Şehir Hatlarında ve belediye toplu taşıma araçları ile Belediyelerce özel firmalara yaptırılan toplu taşıma işinde kullanılan araçlarda ücretsiz seyahat edebilmelerine imkân sağlayacak bir düzenleme getirildiği,

- Gazi ve şehitlerimizin bu Devlet için yaptıklarının maddî olarak ölçülmesinin mümkün olmayacağı, hassasiyeti olan bu konuda Devlet tarafından gerekli düzenlemeleri yapmanın Anayasasının verdiği bir görev olmasının yanısıra, bir şükran borcu olduğu,

- Belediyelerce toplu taşıma işinin özel teşebbüse yaptırıldığı hallerde, firmalar ile yapılacak sözleşmelere bu hususta bir hüküm ilave edilmesi suretiyle söz konusu kişilerin ücretsiz taşınmasının mümkün olacağı,

- THY'nın özelleştirme kapsamında bulunduğu, mutad ve yaygın bir taşıma aracı olmadığı için düzenlemenin kapsamına alınmasının uygun olmayacağı,

- Terörden zarar görenlerin durumlarının 2330 sayılı Kanunla düzenlendiği, bu kanunla ilgili iyileştirme çalışmalarının sürdürüldüğü, terörden zarar görenlerin zararlarının tazminini de kapsayan bu çalışmaların en kısa zamanda tamamlanarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacağı,

İfade edilmiştir.

Yapılan bu görüşmeleri takiben, Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının Çerçeve 1 inci maddesine bağlı (d) bendinde “dul kalan eşleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “T.C. Emekli Sandığı dışındaki Sosyal Güvenlik Kuruluşlarına tabi olarak çalışmayan ve bu kuruluşlardan aylık almayan kız çocukları ile, çalışarak-hayatını kazanamayacak derecede malûl ve muhtaç olan erkek çocuklar” ibaresi eklenmiş, “Belediye tarafından özel firmalar aracılığıyla” ibaresi ise “Belediyeler tarafından kurulan şirketler veya özel firmalar aracılığıyla” şeklinde redaksiyona tabi tutulmuş, maddeye bağlı (h) bendi de buna paralel olarak yeniden düzenlenmiştir.

– Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 nci ve 3 üncü maddeleri ise aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Metin Şahin</i>	<i>Mehmet Hanifi Tiryaki</i>
Antalya	Gaziantep
Sözcü	Kâtip
<i>Nihat Gökbulut</i>	<i>Cafer Tufan Yazıcıoğlu</i>
Kırıkkale	Bartın
Üye	Üye
<i>Sait Açıba</i>	<i>Abdülkadir Akcan</i>
Afyon	Afyon
Üye	Üye
<i>Gaffar Yakın</i>	<i>Ali Uzunırmak</i>
Afyon	Aydın
Üye	Üye
<i>Zeki Ergezen</i>	<i>M. Altan Karapaşaoğlu</i>
Bitlis	Bursa
Üye	Üye
<i>Recep Önal</i>	<i>Oğuz Tezmen</i>
Bursa	Bursa
Üye	Üye
<i>Süleyman Coşkun</i>	<i>Hakkı Duran</i>
Burdur	Çankırı
Üye	Üye
<i>Mücahit Himoğlu</i>	<i>Aslan Polat</i>
Erzurum	Erzurum
Üye	Üye
<i>Ramazan Gill</i>	<i>Aydın Ayaydın</i>
Isparta	İstanbul
Üye	Üye
<i>Nesrin Nas</i>	<i>Masum Türker</i>
İstanbul	İstanbul
Üye	Üye
<i>Hasan Metin</i>	<i>İlhami Yılmaz</i>
İzmir	Karabük

Üye
Zeki Ünal
Karaman
Üye
Ali Gebeş
Konya
Üye
Ahmet Derin
Kütahya
Üye
Veysi Şahin
Mardin
Üye
Ş. Ramis Savaş
Sakarya
Üye
Kemal Kabataş
Samsun
Üye
Hasan Özgöbek
Uşak

Üye
Necdet Tekin
Kırklareli
Üye
Mehmet Ali Yavuz
Konya
Üye
Süleyman Çelebi
Mardin
Üye
Cevat Ayhan
Sakarya
Üye
Tarık Cengiz
Samsun
Üye
Lütfi Ceylan
Tokat
Üye
Bekir Gündoğan
Tunceli

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TERÖRLE MÜCADELE KANUNUNUN BİR MADDESİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. - 12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının 28.2.1995 tarihli ve 4082 sayılı Kanunla değişik (d) ve (h) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"d) Malûl olanlar, ölenlerin dul kalan eşleri ve reşit olmayan çocukları ile anne ve babaları, yurtiçinde Devlet Demiryollarında, Denizyolları Şehir Hatlarında ve Belediye toplu taşıma araçları ile Belediye tarafından özel firmalar aracılığıyla yaptırılan toplu taşıma işinde kullanılan araçlarda ücretsiz seyahat ederler."

"h) Terörle mücadele görevi ifa ederken yaralanarak veya sakatlanarak haklarında 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanmış olan erbaş ve erler, yukarıdaki (d), (e), (f) ve (g) bentlerindeki haklardan; ölen erbaş ve erlerin dul kalan eşleri ve reşit olmayan çocukları ile anne ve babaları ise, yukarıdaki (d) bendindeki haklardan aynen yararlanırlar."

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

TERÖRLE MÜCADELE KANUNUNUN BİR MADDESİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. - 12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının 28.2.1995 tarihli ve 4082 sayılı Kanunla değişik (d) ve (h) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"d) Malûl olanlar, ölenlerin dul kalan eşleri, T.C. Emekli Sandığı dışındaki sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olarak çalışmayan ve bu kuruluşlardan aylık almayan kız çocukları, çalışarak hayatını kazanamayacak derecede malûl ve muhtaç olan erkek çocukları, reşit olmayan çocukları ile anne ve babaları, yurtiçinde Devlet Demiryollarında, Denizyolları Şehir Hatlarında ve Belediye toplu taşıma araçları ile Belediye tarafından kurulan şirketler veya özel firmalar aracılığıyla yaptırılan toplu taşıma işinde kullanılan araçlarda ücretsiz seyahat ederler."

"h) Terörle mücadele görevi ifa ederken yaralanarak veya sakatlanarak haklarında 3.11.1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanmış olan erbaş ve erler, yukarıdaki (d), (e), (f) ve (g) bentlerindeki haklardan; ölen erbaş ve erlerin dul kalan eşleri ve T.C. Emekli Sandığı dışındaki sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olarak çalışmayan ve bu kuruluşlardan aylık almayan kız çocukları, çalışarak hayatını kazanamayacak derecede malûl ve muhtaç olan erkek çocukları, reşit olmayan çocukları ile anne ve babaları ise, yukarıdaki (d) bendindeki haklardan aynen yararlanırlar."

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

<i>Mesut Yılmaz</i> Başbakan		
Devlet Bak. ve Başb. Yrd. V.	Millî Sav. Bak.ve Başb. Yrd.	Devlet Bakanı
<i>H. Özkan</i>	<i>İ. Sezgin</i>	<i>G. Taner</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>H. Özkan</i>	<i>Y. Seçkiner</i>	<i>İ. Saygın</i>
Devlet Bakanı V.	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Yılmaz</i>	<i>Prof. Dr. S. Yıldırım</i>	<i>R. Serdaroğlu</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı V.
<i>M. Gürdere</i>	<i>Prof. Dr. Ş. Gütreli</i>	<i>İ. Saygın</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>Dr. İ. Çelebi</i>	<i>M. Yılmaz</i>	<i>R. Şahin</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>B. Kara</i>	<i>C. Kavak</i>	<i>E. Aşık</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>R. K. Yücelen</i>	<i>H. Gemici</i>	<i>M. Batallı</i>
Adalet Bakanı	İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı
<i>O. Sungurlu</i>	<i>M. Başesgioğlu</i>	<i>İ. Cem</i>
Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık ve İskân Bakanı
<i>Z. Temizel</i>	<i>H. Uluğbay</i>	<i>Y. Topçu</i>
Sağlık Bakanı	Ulaştırma Bakanı	Tarım ve Köy İşleri Bakanı V.
<i>H. İ. Özsoy</i>	<i>N. Menzir</i>	<i>R. K. Yücelen</i>
Çalışma ve Sos. Güv. Bak.	Sanayi ve Ticaret Bakanı	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
<i>Prof. Dr. N. Çağan</i>	<i>Y. Erez</i>	<i>M. C. Ersümer</i>
Kültür Bakanı	Turizm Bakanı	Orman Bakanı
<i>İ. Talay</i>	<i>İ. Gürdal</i>	<i>E. Taranoglu</i>
	Çevre Bakanı	
	<i>Dr. İ. Aykut</i>	